

Mottagare
Regionstyrelsen

Remittering av Europeiska kommissionens förslag till ett nytt genomföranderamverk

Förslag till beslut

- Regionstyrelsen beslutar att inlämna upprättat yttrande till Finansdepartementet.

Sammanfattning

Regeringen har, genom Finansdepartementet, gett myndigheter, regioner och andra organisationer möjlighet att lämna synpunkter på EU-kommissionens förslag till ett nytt uppföljnings- och genomföranderamverk för EU:s nästa långtidsbudget. Förslaget innebär betydande förändringar jämfört med nuvarande programperiod, särskilt kopplat till ett nytt prestationsbaserat utbetalningssystem.

Regionstyrelseförvaltningen noterar EU-kommissionens övergripande ambition att skapa ett mer enhetligt, transparent och resultatinriktat system för uppföljning och rapportering. Ansatsen att gå från tusentals indikatorer till ett hundratal anses som god, men samtidigt ser Region Gotland risker med den föreslagna modellen, något som bedöms få negativa konsekvenser på lokal, regional och nationell nivå.

Ärendebeskrivning

Europeiska kommissionen har presenterat ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av ett nytt ramverk för uppföljning av budgetutgifter och genomförande av EU:s program och verksamheter. Förslaget är en del av förberedelserna inför EU:s fleråriga budgetram för perioden 2028–2034 och syftar till att skapa ett mer enhetligt, transparent och prestationsbaserat system för genomförande, uppföljning och rapportering av EU-finansierade insatser.

Det föreslagna ramverket innebär att gemensamma horisontella regler införs för samtliga EU-program, bland annat avseende uppföljning av utgifter och resultat, tillämpning av principen om att inte orsaka betydande skada (DNSH), jämställdhetsintegrering samt krav på utvärdering, rapportering och synliggörande av EU-stöd. En central del av reformen är att minska antalet indikatorer i uppföljningen samt fokusera mer på resultat och prestationer. Ambitionen från kommissionen är att uppnå en minskad fragmentering mellan

olika program och fonder.

Regionstyrelseförvaltningen har, med utgångspunkt i Region Gotlands roll som regionalt utvecklingsansvarig aktör, analyserat förslaget utifrån erfarenheter från innevarande programperiod och med fokus på hur ett nytt genomföranderamverk kan påverka ett ändamålsenligt och effektivt genomförande av EU-medel på regional nivå, samt hur förslaget kan påverka fonder under delad förvaltning.

Det upprättade yttrandet belyser risker med förslaget, särskilt avseende regional delaktighet, administrativ börda, riskfördelning samt behovet av flexibilitet och platsanpassning i uppföljnings- och indikatorstrukturer.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen har inför upprättandet av remissvaret fört dialog med närliggande regioner inom programområdet Småland och Öarna samt med en särskilt tillsatt arbetsgrupp inom SKR som under hösten har arbetat med EU:s förslag till nya förordningar. Utifrån detta har Regionstyrelseförvaltningen gjort en sammanvägd bedömning.

Regionstyrelseförvaltningen noterar EU-kommissionens ambition att förenkla det idag mycket komplexa systemet med tusentals indikatorer. Även om ambitionen är god och ansatsen välkomnas, bedömer förvaltningen att förslaget i sin nuvarande form främst underlättar uppföljning och utvärdering på en övergripande och aggregerad nivå, med fokus på budgetens helhet.

Regionstyrelseförvaltningen anser att förslaget i stället bör fokusera på att säkerställa ett effektivt och ändamålsenligt genomförande på programnivå, där uppföljnings- och genomföranderamverket är flexibelt, tar hänsyn till regionala och territoriella skillnader och inte ökar den administrativa bördan för exempelvis stödmottagare och de aktörer som ansvarar för programgenomförandet.

Regionstyrelseförvaltningen anser att förslaget inte tar tillräcklig hänsyn till erfarenheter från innevarande programperiod, där exempelvis stelbenta indikatorer har lett till inlåsningseffekter av medel, samt att ökade krav på stödmottagare kopplat till redovisning och en prestationsbaserad utbetalningsmodell kan medföra att allt fler aktörer tvekar inför att söka EU-medel.

Regionstyrelseförvaltningen konstaterar vidare att den föreslagna strukturen ställer höga krav på styrning och samarbete mellan myndigheter. Implementering av nya system bör i möjligaste mån anpassas till, eller integreras med, befintliga system som NYPS 2020. Detta för att undvika höga administrativa kostnader, extra resursbehov och fördröjningar i programgenomförandet. Förvaltningen vill också understryka att implementeringen av ett nytt uppföljnings- och genomföranderamverk ställer stora krav på fungerande flernivå- och flerpartssamverkan, där regional delaktighet i alla delar av processen är av yttersta vikt.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att Regionstyrelsen beslutar att lämna det upprättade yttrandet till Finansdepartementet.

Beslutsunderlag

Begäran på svar om " Remittering av Europeiska kommissionens förslag till ett nytt genomföranderamverk". Regeringskansliet, inkom 2025-10-23
Region Gotlands svar på "Remittering av Europeiska kommissionens förslag till ett nytt genomföranderamverk " 2026-01-28
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2025-12-15.

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Stefan Persson
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till:

Finansdepartementet

Svaren bör lämnas per e-post till fi.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till fi.ba.eu.remissvar@regeringskansliet.se. Ange diarienummer Fi2025/01913 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.